

STRESZCZENIE – RAPORT Z 2019 R. NA TEMAT STATUSU OCHRONY PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

▶ Dlaczego prawa własności intelektualnej są ważne, naruszenia praw własności intelektualnej oraz walka z podrabianiem i piractwem

EUIPO
URZĄD UNII EUROPEJSKIEJ DS.
WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

W raporcie zebrano ustalenia dokonane w ramach badania na temat rozmiarów, zakresu i konsekwencji naruszania praw własności intelektualnej dla gospodarki UE, prowadzonego w ostatnich latach przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) za pośrednictwem europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej (obserwatorium). Przedstawiono i omówiono dowody dotyczące wartości ekonomicznej praw własności intelektualnej w gospodarce UE, stopień wykorzystania tej wartości, mechanizmy naruszeń stosowane w celu uwzględnienia tej wartości oraz działania podejmowane w odpowiedzi na te wyzwania.

W ramach badania prowadzonego we współpracy z Europejskim Urzędem Patentowym (EPO) EUIPO stwierdził, że łączny wkład wnoszony do gospodarki UE przez sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej sięga w przybliżeniu 42% PKB (5,7 biliona euro) i 28% zatrudnienia (plus dodatkowe 10% w wyniku zatrudnienia pośredniego w sektorach niekorzystających intensywnie z praw własności intelektualnej). W sektorach tych generowane są ponadto nadwyżki handlowe w wysokości około 96 mld euro w obrocie z pozostałą częścią świata, a płace pracowników są wyższe o 46% w porównaniu z innymi sektorami.

Ze względu na wysoką wartość powiązaną z prawami własności intelektualnej naruszanie tych praw stanowi dochodową działalność przestępczą, co pociąga za sobą znaczne koszty ponoszone przez właścicieli praw i całą gospodarkę.

Według szacunkowych danych uzyskanych w wyniku badania przeprowadzonego w 2019 r. przez EUIPO i OECD naruszenia praw własności intelektualnej w handlu międzynarodowym w 2016 r. mogły dotyczyć aż 3,3% światowego handlu. Podrabiane towary stanowią nawet 6,8% przywozu do UE, czyli 121 mld EUR rocznie. Obydwa zestawienia liczbowe są znacznie wyższe niż te, które zostały stwierdzone w badaniu przeprowadzonym przez te dwie organizacje i opublikowanym w 2016 r. oraz wskazują, że w ostatnich latach problem ten nasilił się jeszcze bardziej.

W ramach szeregu badań sektorowych EUIPO oszacował wartość sprzedaży utraconej na skutek podrabiania w 11 sektorach w UE (bezpośrednio w branżach poddanych analizie i w całym powiązonym łańcuchu dostaw). Straty te wyniosły ogółem ponad 92 mld EUR rocznie w latach 2012–2016.

Wysoka wartość, łagodne kary i wysoki zwrot z inwestycji sprawiają, że zajęcie się podrabianiem staje się atrakcyjne dla organizacji przestępczych. W miarę rozwoju technologii i kanałów dystrybucyjnych równoległe ze wzrostem asortymentu podrabianych produktów tryb funkcjonowania takich organizacji staje się coraz bardziej złożony.

Do celów dystrybucji ich produktów i promowania dystrybucji i konsumpcji nielegalnych treści cyfrowych fałszerze stosują modele działalności gospodarczej oparte w głównej mierze na internecie. Strony internetowe, na których oferowana jest sprzedaż towarów podrobionych, odnoszą korzyści w postaci dodatkowych przychodów z reklam tzw. wysokiego ryzyka (strony dla dorosłych, gry i złośliwe oprogramowanie), a także, paradoksalnie, reklam legalnych marek, którym reklama na takich stronach przynosi dwójakie straty (szkodę dla własnej marki i uwiarygodnienie strony internetowej, na której marka się pojawia).

Poza analizą dostaw towarów podrobionych i pirackich treści EUIPO przeprowadził również badanie po stronie popytu, tj. postaw obywateli UE względem praw własności intelektualnej i ich gotowości do korzystania z towarów i usług naruszających prawo własności intelektualnej. Konsumentów do nabywania towarów podrobionych i do uzyskiwania nielegalnego dostępu do treści chronionych prawem autorskim motywują niskie ceny, łatwy dostęp i niski stopień stygmatyzacji społecznej powiązanej z takimi działaniami.

W tej sytuacji EUIPO we współpracy z publicznymi i prywatnymi partnerami prowadzi i wspiera szereg działań w celu wyeliminowania tych problemów. Zakres tych działań obejmuje informowanie właścicieli praw o zmieniającej się sytuacji w sferze naruszeń, współpracę z Europolem w sprawie szerszego odzewu na przestępstwa związane z naruszaniem praw własności, zwłaszcza uczestnictwo w finansowaniu specjalistycznego zespołu Europolu ds. praw własności intelektualnej, wspieranie wysiłków Komisji Europejskiej w zaradzaniu dostawom towarów podrobionych w krajach trzecich oraz pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) w ochronie ich praw własności intelektualnej i informowanie obywateli o dostępności legalnych treści cyfrowych i o wpływie gospodarczym i społecznym, jaki ma nabywanie towarów podrobionych lub korzystanie z nielegalnych treści.

